

Nr 189.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till statens meteorologisk-hydrografiska anstalt m. m.; given Stockholms slott den 25 februari 1944.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1944.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD.

Efter gemensam beredning med cheferna för försvars-, kommunikations-, finans- och ecklesiastikdepartementen anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln, punkterna 227—234, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1944/45 beräkna följande anslag:

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt:

Verksamheten i allmänhet:	Kronor
Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	346 900
Observatörer	84 200
Telegramkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	75 000
Underhåll av stationer m. m., <i>reservationsanslag</i>	21 000
Övriga omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	56 800

Särskilda undersökningar:

Geofysiska undersökningar i Riksgränsen	5 000
Väderlekstjänst för luftfarten, <i>förslagsanslag</i>	278 100
Bidrag till seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko	8 000.

Jag torde nu få ånyo anmäla dessa anslagsfrågor för Kungl. Maj:t.

I skrivelse den 26 augusti 1943 har styrelsen för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, med överlämnande av skrivelse från chefen för anstalten, gjort framställning om anslag för anstaltens verksamhet under budgetåret 1944/45. Enligt vad i framställningen uttalas hade, i avbidan på resultatet av då pågående utredning rörande anstaltens organisation, inga andra ändringar i fråga om de olika anslagens storlek föreslagits än sådana som betingades av gällande bestämmelser eller i övrigt vore oundgängligen erforderliga för arbetets utförande i dittillsvarande omfattning.

Sedan förenämnda utredning — vilken verkstälts av f. d. generaldirektören G. Malm i egenskap av inom jordbruksdepartementet jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 oktober 1942 tillkallad utredningsman — slutförts, avgav utredningsmannen den 8 januari 1944 betänkande med utredning och förslag angående organisationen av statens meteorologisk-hydrografiska anstalt. Betänkandet går i huvudsak ut på ökning av antalet tjänstemän vid anstalten, förbättring av löneställningen för vissa befattningshavare, upprättande av en undervisningsanstalt för utbildning av militärmeteorologer ävensom övrig meteorologpersonal, uppförande av särskilda riksstatsanslag för utredningar i vattenmål o. d. och för anordnande av aerologiska stationer samt anvisande av höjda anslag till observatörer, telegramkostnader m. m., underhåll av stationer m. m. samt övriga omkostnader. Ett genomförande i full utsträckning av den s. k. utvecklingsplan, varom förslag framlagts i betänkandet, skulle medföra en betydande kostnadsökning. För budgetåret 1944/45 föreslås emellertid, att planen endast skall realiseras i de delar som synts mest angelägna. Härigenom skulle kostnadsökningen för sistnämnda budgetår kunna i viss utsträckning begränsas. Över betänkandet ha yttranden inhämtats från ett flertal myndigheter och organisationer. Innan slutlig ställning tages till de omorganisationsförslag, som framlagts i betänkandet, synas desamma böra göras till föremål för ytterligare utredning och överväganden. Med hänsyn härtill torde proposition på grundval av berörda förslag kunna först nästa år avlåtas till riksdagen.

Sedermera har statens meteorologisk-hydrografiska anstalt i skrivelse den 12 februari 1944 på särskild anmodan i olika avseenden kompletterat de med skrivelsen den 26 augusti 1943 framlagda anslagsäskandena. Anstalten har härvid utgått från att anstaltens verksamhet komme att under nästa budgetår bedrivas i huvudsakligen samma omfattning som för närvarande och att förenämnda sakkunnigbetänkande rörande anstaltens omorganisation alltså icke nu komme att upptagas till slutligt avgörande. I den kompletterande skrivelser — över vilken remissutlåtanden avgivits av statskontoret och riksräkenskapsverket — har särskilt beaktats de förändringar i anstaltens medelsbe-

hov, som betingas av 1943 års riksdags beslut angående den militära väderlekstjänstens organisation (prop. nr 354; r. skr. nr 510).

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Avlöningar.

För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 346 900 kronor. Kungl. Maj:t har för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt fastställt dels den 1 april 1942 personalförteckning (statsliggaren s. 736), dels ock den 9 april 1943 följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	196 300
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	105 100
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	45 500
Summa kronor		346 900.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har hemställt, att ifrågavarande avlöningsanslag för nästa budgetår måtte uppföras med 413 300 kronor eller alltså med ett 66 400 kronor högre belopp än för innevarande budgetår. Beträffande beräkningen av de olika anslagsposterna må nämnas följande.

Av det beräknade medelsbehovet, 413 300 kronor, avse 198 900 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 160 200 kronor avlöningar till icke-ordinarie personal samt 54 200 kronor rörligt tillägg.

Höjningen av ordinarieposten med 2 600 kronor är föranledd av beräknade löneklassförändringar.

Icke-ordinarieposten har höjts med 55 100 kronor. Härav hänföra sig *dels* $(6\,834 + 5\,634 + 2\,562 =)$ i runt tal 15 000 kronor till avlöningar åt en meteorolog i lönegrad Eo 20, en meteorolog i Eo 18 och ett kontorsbiträde i Ex 4, vilken personal beräknats komma att erfordras vid anstalten för utförande av vissa med den militära väderlekstjänsten sammanhängande göromål, *dels* $(4\,590 + 2\,562 =)$ i runt tal 7 200 kronor till avlöningar åt en biträdande meteorolog i lönegrad Ex 15 och ett kontorsbiträde i Ex 4, båda befattningshavarna avsedda för skötseln av det enligt 1943 års riksdagsbeslut avsevärt utvidgade observationsnätet och för bearbetandet av observationsmaterialet, *dels* $(5\,346 + 2 \times 4\,590 + 2 \times 4\,023 + 3 \times 2\,562 =)$ omkring 30 300 kronor till avlöningar åt en hydrograf i lönegrad Ex 18, två biträdande hydrografer i Ex 15, två hydrografassistenter i Ex 12 och tre kontorsbiträden i Ex 4, vilken personal ansetts behöfelig för vissa undersökningar inom anstaltens hydrografiska avdelning, *dels ock* i runt tal 2 600 kronor till avlöning åt ett kontorsbiträde i lönegrad Ex 4 vid anstaltens kansli.

Posten rörligt tillägg har med beaktande av de under ordinarie- och icke-ordinarieposterna framställda förslagen höjts med 8 700 kronor till 54 200 kronor.

Till närmare motivering av den föreslagna utökningen av anstaltens icke-ordinarie personal har anstalten framhållit väsentligen följande.

Sedan 1943 års riksdags beslut, att den militärmeteorologiska avdelningen skulle från och med den 1 juli 1944 avskiljas från anstalten samt överflyttas till flygvapnet och inordnas i dess organisation, blivit genomfört, komma fortfarande vissa uppgifter som fullgjorts av sagda avdelning att åvila an-

stalten. Enligt vad 1943 års militära väderleksutredning i sitt den 10 maj 1943 avgivna förslag uttalat skulle vid anstalten kvarbliva den del av verksamheten, som omfattade teoretisk utbildning i väderlektjänst jämte analyseringsteknik, klimatiska bearbetningar och undersökningar av allmänmeteoroologisk natur, godkännande av för väderlektjänsten avsedda instrumenttyper och arbeten på utveckling av den meteorologiska materielen. Därjämte borde anstalten till ledning för tjänsten vid samtliga väderleksorgan i landet utsända allmänna prognoser för dygn eller mera, analyser samt allmänna aerologiska översikter. De arbetsuppgifter, som vid den militära väderlektjänstens överflyttning skulle kvarbliva hos anstalten, motsvarade enligt vad utredningen framhållit arbete för en statsmeteorolog, en väderleksassistent och ett skrivbiträde samt droge en kostnad av omkring 20 000 kronor. Beträffande utredningens ifrågavarande förslag uttalades i propositionen nr 354 till 1943 års riksdag, att förslaget torde kunna godtagas.

I 1944 års betänkande angående anstaltens omorganisation föreslås, att för uppgifter, överflyttade till anstalten från den militära väderlektjänsten, skall beräknas en statsmeteorolog, en biträdande meteorolog och ett kontorsbiträde. Enligt utredningsmannens mening hade sålunda 1943 års militära väderleksutredning med väderleksassistent avsett en biträdande meteorolog. I stället för det av utredningen föreslagna skrivbiträdet har utredningsmannen funnit att ett kontorsbiträde borde anställas. Av detta biträde komme nämligen, enligt vad utredningsmannen anför, att fordras samma kvalifikationer som av flertalet övriga biträden vid meteorologiska avdelningen, vilka föreslagits skola erhålla kontorsbiträdes ställning.

Under förhandenvarande förhållanden synes det anstalten lämpligast att för budgetåret 1944/45 beräkna en meteorolog i lönegrad Eo 20, en meteorolog i Eo 18 och ett kontorsbiträde i Ex 4 för nu omförmälda arbetsuppgifter.

Enligt beslut av 1943 års riksdag skall efter den 1 januari 1944 en avsevärd utvidgning av det under anstalten lydande nätet av telegraferande väderleksstationer snarast verkställas och i samband därmed en välbehövlig förbättring av observatörernas arvoden genomföras. Därmed har ett första steg tagits till förbättring av förutsättningarna för ett fullgott arbete inom en viktig del av anstaltens verksamhetsområde. Detta steg måste emellertid kompletteras med en motsvarande utvidgning av den centrala organisationen för skötsel av stationsnätet och bearbetande av observationsmaterialet, så att de betydande merkostnader, som nedläggas på observationsnätet, komma till avsedd nytta. Ehuru det förhållandet att personalen redan är hårt belastad med arbete skulle motivera en större ökning, synes med hänsyn till det statsfinansiella läget den av 1943 års riksdagsbeslut föranledda personalökningen för budgetåret 1944/45 böra begränsas till en biträdande meteorolog i lönegrad Ex 15 och ett kontorsbiträde i Ex 4.

För sådana utrednings- och kontrollantuppdrag inom hydrografiska avdelningen, som skola betalas av vederbörande sakägare, har i 1944 års betänkande upptagits ett särskilt anslag. Dettas storlek (23 300 kronor) är beräknat under förutsättning att personalen vid avdelningen utökas på i betänkandet föreslaget sätt. Om denna utökning ej kommer till stånd, måste för dessa arbeten beräknas en hydrograf i lönegrad Ex 18, två biträdande hydrografer i Ex 15, två hydrografassistenter i Ex 12 och tre kontorsbiträden i Ex 4. Det är att märka, att kostnaderna för avlönande av nämnda befattningshavare ytterst skola betalas av sakägarna och att statsverket icke drabbas av någon kostnad för ifrågavarande arbeten. Den nuvarande medelsbristen har gjort det nödvändigt för anstalten att i vissa fall tillgripa utvägen att låta den sakägare, som skall gälda kostnaderna, direkt avlöna viss personal.

Slutligen ser sig anstalten nödsakad att med hänsyn till omfattningen av arbetet vid anstaltens kansli föreslå en utökning av kanslipersonalen med ett kontorsbiträde i lönegrad Ex 4.

Vid behandlingen av förevarande avlöningsanslag har byrådirektören C. J. Östman anmält *avvikande mening* samt anfört i huvudsak följande.

I avvaktan på genomförandet av den i 1944 års betänkande föreslagna omorganisationen av anstalten ävensom med hänsyn till förhandenvarande förhållanden synes det mest lämpligt att för budgetåret 1944/45 — i stället för att inrätta en ny ordinarie statsmeteorologbefattning — vid anstalten bibehålla den byrådirektörstjänst i lönegrad Eo 28, vars innehavare handhaft den militärmeteorologiska avdelningen. Härigenom vinnes — förutom kontinuitet i de arbetsuppgifter som övertagas från sagda avdelning — på ett bättre sätt den intima samverkan, som enligt 1943 års riksdags beslut skall äga rum med försvarsväsendets myndigheter, varjämte de vetenskapliga kraven för nämnda uppgifter ävensom den nödvändiga förstärkningen av anstaltens högre personal för andra uppgifter bliva bättre tillgodosedda. Avlöningskostnaderna för byrådirektören samt för en biträdande meteorolog och ett kontorsbiträde utgöra omkring 20 000 kronor eller samma belopp, som i propositionen nr 354/1943 ansetts kunna godtagas.

Statskontoret har förklarat sig icke äga möjlighet att bedöma behovet av de utökningar i avseende å personalorganisationen som föreslagits av anstalten. Ämbetsverket har därför endast ansett sig böra i anledning av det föreliggande förslaget göra följande uttalanden.

Under anstaltens avlöningsanslag har äskats medel för tillgodoseende av åtskilliga nya personalbehov. Sålunda har för uppgifter, som kvarstå vid anstalten efter omorganisationen av den militära väderlekstjänsten, räknats med behov av tre tjänstemän i respektive 20, 18 och 4 lönegraderna. I propositionen nr 354/1943 har emellertid förutsatts, att ifrågavarande uppgifter skulle motsvara arbete för en statsmeteorolog, en väderleksassistent och ett skrivbiträde. På grund härav anser sig statskontoret icke kunna tillstyrka, att för detta ändamål anvisas större belopp än som motsvarar den sammanlagda avlöningen till tre befattningshavare i 21, 12 och 2 lönegraderna.

Vad angår anstaltens hemställan, att ett belopp av 30 300 kronor skulle anvisas till avlöningar till åtta befattningshavare, vilka skulle ombesörja tillfälliga utredningsuppdrag på den hydrografiska avdelningen, vill statskontoret erinra, att i 1944 års betänkande angående anstaltens omorganisation i detta hänseende förordades inrättandet av en särskild avdelning för tillfälliga utredningsuppdrag med allenast fem tjänstemän, varjämte enligt den s. k. utvecklingsplanen under budgetåret 1944/45 två befattningshavare i den fasta organisationen — en statshydrograf och ett kanslibiträde — skulle avses för utredningsarbeten. Föreliggande framställning går alltså utöver vad som i betänkandet föreslagits. Framhållas må vidare, att anstaltens uppfattning, att inrättandet av en särskild avdelning för tillfälliga utredningsuppdrag icke skulle innebära någon merkostnad för statsverket, emedan utgifterna vore avsedda att täckas av avgifter från enskilda sakägare, icke är fullt riktig. Särskilda utredningsuppdrag, som ersättas av enskilda sakägare, utföras nämligen redan för närvarande och ombesörjas av anstaltens fasta personal, varvid inflytande inkomster redovisas under särskild inkomsttitel. Den nu föreslagna anordningen kommer givetvis att innebära, att statsverket går förlustigt nämnda inkomstbelopp, vilket kommer

att tagas i anspråk för avlönande av för utredningen avsedd nyanställd personal.

Rörande den anslagstekniska utformningen av medelsanvisningen till den särskilda utredningsavdelningen får statskontoret erinra, att vid statens väginstitut motsvarande spörsmål erhållit sin lösning på det sätt, att väginstitutet medgivits rätt att för bestridande av utgifter för tillfälliga uppdrag överskrida vissa anslagsposter till avlöningar och omkostnader, under förutsättning att uppdragsgivarna erlægga en däremot svarande ersättning. Inflytande ersättningsbelopp redovisas därvid såsom särskilda uppbördsmedel under anslaget. Då systemet medför en omedelbar garanti för att kostnaderna komma att stanna på de enskilda sakägare, för vilkas räkning uppdragen utföras, vill statskontoret ifrågasätta, huruvida icke detsamma borde tillämpas även vid meteorologisk-hydrografiska anstalten.

Riksräkenskapsverket har icke framställt någon annan erinran mot anstaltens förslag än att ämbetsverket förklarat sig anse, att de medel, som beräknats vara erforderliga för den med vissa utrednings- och kontrollantuppdrag sysselsatta extra arbetskraften å hydrografiska avdelningen, borde upptagas under ett särskilt förslagsanslag. Härvid borde hänsyn tagas jämväl till kristillägg.

Departements-
chefen.

I avvaktan på ett slutligt ställningstagande till det föreliggande förslaget angående organisationen av statens meteorologisk-hydrografiska anstalt synas i stort sett inga andra förändringar böra vidtagas i fråga om anstaltens personalstat än sådana som måste anses såsom ofrånkomliga för verksamhetens behöriga bedrivande i ungefär samma omfattning som för närvarande. Såsom framgår av vad förut anförts torde dock 1943 års riksdags beslut angående den militära väderlekstjänstens omläggning i vissa hänseenden behöva föranleda förstärkningar i anstaltens personalorganisation. Sålunda förutsätter nämnda riksdagsbeslut, att vid den militärmeteorologiska avdelningens överflyttande från anstalten till flygvapnet — vilken överflyttning avses skola ske från och med den 1 juli 1944 — vissa arbetsuppgifter, vilka tidigare ankommit på avdelningen, skola kvarbli hos anstalten och att denna för uppgifternas fullgörande tillföres ytterligare arbetskrafter. Med hänsyn till vad i ärendet förekommit vill jag förorda, att anstaltens personal för angivna ändamål förstärkes med en meteorolog i lönegrad Eo 20, en meteorolog i Eo 18 och ett kontorsbiträde i Ex 4. Den utvidgning av det under anstalten lydande observationsnätet, som kommit till stånd eller inom den närmaste tiden väntas komma till stånd såsom en följd av fjolårets riksdagsbeslut, måste vidare, såsom anstalten framhållit, ställa ökade krav på den centrala organisationen för skötsel av stationsnätet och för bearbetande av observationsmaterialet. Mot att anstaltens personal för detta ändamål utökas med en biträdande meteorolog i lönegrad Ex 15 och ett kontorsbiträde i Ex 4 är därför från min sida icke något att erinra. Jag anser mig härjämte böra biträda förslaget, att medel anvisas för anställande av ytterligare ett kontorsbiträde i lönegrad Ex 4 vid anstaltens kansli, vars arbete jämväl i viss utsträckning påverkats av observationsnätets utökning.

Från anstaltens sida har för nästa budgetår under ifrågavarande avlöningsanslag äskats medel för avlöningar åt en hydrograf i lönegrad Ex 18, två biträdande hydrografer i Ex 15, två hydrografassistenter i Ex 12 och tre kontorsbiträden i Ex 4. Dessa befattningshavare ha ansetts behövlige för fullgörande av vissa utrednings- och kontrollantuppdrag inom anstaltens hydrografiska avdelning, vilka uppdrag i regel lämnas avdelningen av vatten-domstol. Då det ur statens synpunkt torde vara angeläget, att medel i tillräcklig utsträckning stå till förfogande för ifrågavarande ändamål, och då kostnaderna för avlönande av nämnda befattningshavare ytterst komma att i sin helhet gäldas av sakägarna, anser jag mig böra förorda att medel för ändamålet nu äskas av riksdagen. Mot anstaltens förslag rörande den arbetskraft, som i första hand erfordras för nu ifrågavarande utredningsuppdrag, samt de löneförmåner, som böra utgå till de olika befattningshavarna, har jag ej funnit anledning till erinran. I likhet med riksräkenskapsverket finner jag det dock mest lämpligt, att medel för bestridande av samtliga kostnader — alltså även utgifter för rörligt tillägg och kristillägg — för den extra arbetskraft, som anlitas vid oförmälda kontroll- och utredningsuppdrag, upptagas under ett särskilt förslagsanslag. Detta synes böra benämnas Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Undersökningar inom hydrografiska avdelningen. Från sakägare inflytande ersättning för ifrågavarande uppdrag bör tillgodoföras inkomstiteln Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat samt med beaktande jämväl av beräknade löneklassförändringar skulle avlöningsstaten för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt för budgetåret 1944/45 komma att erhålla följande utseende.

Posten avlöningar till ordinarie tjänstemän torde med hänsyn till beräknade löneklassförändringar böra höjas med 2 600 kronor till $(196\,300 + 2\,600 =) 198\,900$ kronor. Under posten avlöningar till icke-ordinarie personal synas i anslutning till vad förut anförts böra beräknas medel till avlöningar åt en meteorolog i lönegrad Eo 20, en meteorolog i Eo 18, en meteorolog i Ex 15 samt 3 kontorsbiträden i Ex 4. Ifrågavarande post bör följaktligen uppföras med $(105\,100 + 6\,800 + 5\,600 + 4\,600 + 3 \times 2\,600 =) 129\,900$ kronor. För rörligt tillägg synas slutligen böra beräknas $(45\,500 + 4\,200 =) 49\,700$ kronor.

Under anstaltens avlöningsanslag skulle sålunda erfordras en medelsanvisning av $(198\,900 + 129\,900 + 49\,700 =) 378\,500$ kronor, vilket jämfört med anvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 31 600 kronor.

Å det förut oförmälda förslagsanslaget till Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Undersökningar inom hydrografiska avdelningen synas böra beräknas medel till avlöningar — inklusive rörligt tillägg och kristillägg — åt extra arbetskraft i den utsträckning som av mig i det föregående tillstyrkts. Med hänsyn härtill bör förevarande anslag för nästa budgetår uppföras med i runt tal 40 000 kronor. Anslaget torde få tagas i anspråk allenast efter särskilt medgivande av Kungl. Maj:t.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Observatörer.

För ersättningar åt observatörer är å riksstaten för budgetåret 1943/44 upptaget ett anslag av 84 200 kronor, vilket jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 9 april 1943 skall disponeras till arvoden åt observatörer enligt i huvudsak följande fördelning å olika stationer:

Stationer för väderlekstjänst	kronor	28 000
Stormvarningsstationer	»	17 000
Klimatstationer	»	21 000
Vattenståndsstationer	»	15 200
Specialstationer	»	3 000
Summa kronor		84 200.

Härjämte ha för innevarande budgetår till ersättningar åt observatörer anvisats dels 75 000 kronor å tilläggsstat I till riksstaten för sagda budgetår, dels ock 16 600 kronor från förskottsstaten för försvarsväsendet. Beträffande förstnämnda belopp, vilket endast avser senare hälften av budgetåret, har Kungl. Maj:t den 17 december 1943 föreskrivit, att beloppet skall i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som förordats i propositionen nr 354/1943 angående den militära väderlekstjänstens organisation, disponeras till ersättning åt observatörer vid observationsstationer för väderlekstjänst.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har hemställt, att anslaget till observatörer för nästa budgetår måtte höjas med 230 000 kronor till 314 200 kronor. Till motivering av anslagshöjningen har anstalten anfört i huvudsak följande.

Det belopp, som enligt de av 1943 års riksdag fastställda riktlinjerna erfordras till ersättningar åt observatörer vid väderleksstationer under nästa budgetår, har i 1944 års betänkande beräknats till 275 000 kronor, däri inräknat ett belopp av 33 400 kronor till observatörsarvoden vid väderleksstationer för flygväderlekstjänsten. För väderleksobservationer från fartyg — för vilket ändamål i betänkandet räknats med en kostnad av 5 000 kronor — torde, med hänsyn till de förhållanden, som kunna väntas råda, ej behöva upptagas något särskilt belopp. Därest såsom hittills under anslaget till väderlekstjänst för luftfarten uppföres en post å 33 400 kronor för ersättning för observationer, bör nu för observatörsersättningar vid väderleksstationer beräknas ett belopp av (275 000 — 33 400 =) 241 600 kronor.

Kostnaden för stormvarningsstationer torde böra upptagas till 15 500 kronor eller 1 500 kronor lägre än för närvarande.

För klimatstationer föreslås i enlighet med beräkningarna i 1944 års betänkande en höjning med 8 600 kronor till 29 600 kronor. Höjningen är betingad av en synnerligen välmotiverad uppräknings av observatörsarvodena, vilken uppräknings synes ofrånkomlig även med hänsyn till riksdagsbeslutet om höjning av arvoden för utförande av väderleksobservationer. Efter uppräknings skulle det genomsnittliga observatörsarvodet utgöra för nederbördsstationer 60 kronor för år (nu 48 kronor), för temperaturstationer 60 kronor för år (nu 36 kronor) samt för 2:a klass meteorologiska stationer 360 kronor för år (nu 250 kronor).

Med beaktande av vad i 1944 års betänkande anförts föreslås en höjning med 6 800 kronor till 22 000 kronor av det för vattenståndsstationer avsedda beloppet. Höjningen hänför sig dels till viss ökning av antalet stationer — 25 nya stationer i sjöar eller rinnande vattendrag föreslås inrättade med en årlig observatörskostnad av 2 000 kronor — dels ock till uppräkningskostnader för arvodena i likhet med vad som sagts i fråga om klimatstationerna. Arvodesuppräkningskostnaden utgör omkring 30 procent beträffande stationer i sjöar och rinnande vattendrag (nuvarande arvode 48—150 kronor) samt omkring 20 procent beträffande mareografstationer (nuvarande arvode i allmänhet 250 kronor).

Med hänsyn till att kostnaderna för specialstationer under budgetåret 1942/43 utgjorde 4 300 kronor synas för nästa budgetår böra för ifrågavarande ändamål avses 4 000 kronor eller ett 1 000 kronor högre belopp än för närvarande.

Såsom föreslagits i 1944 års betänkande bör redan under budgetåret 1944/45 på grund av den betydande utökningen av antalet väderleksstationer anordnas utbildning av observatörer. En dylik utbildning — för vilken kostnaden beräknas till 1 500 kronor — är även påkallad med hänsyn till den omfattning de meteorologiska observationerna och rapporterna fått och framförallt inom den närmaste tiden väntas få.

Det av anstalten äskade anslaget till observatörer å 314 200 kronor har sålunda föreslagits skola disponeras till arvoden åt observatörer enligt i huvudsak följande fördelning:

Väderleksstationer	kronor 241 600
Stormvarningsstationer	» 15 500
Klimatstationer	» 29 600
Vattenståndsstationer	» 22 000
Specialstationer	» 4 000
Utbildning av observatörer	» 1 500

Summa kronor 314 200.

Statskontoret har framhållit, att, då den föreslagna uppräkningskostnaden till observatörer vid klimatstationer, vattenståndsstationer och specialstationer förefölle statskontoret skälig, ämbetsverket icke ville motsätta sig bifall till framställningen i denna del.

Anstaltens förslag har icke föranlett något särskilt uttalande av *riksräkenskapsverket*.

Den ökning å ej mindre än 230 000 kronor, som av anstalten föreslås under ifrågavarande anslag, är i huvudsak föranledd av 1943 års riksdags beslut och följaktligen av automatisk karaktär. Sålunda ha kostnaderna för ersättningar åt observatörer vid väderleksstationer i enlighet med de av sagda riksdag godkända riktlinjerna uppräknats med 213 600 kronor till 241 600 kronor. Härutöver har anstalten ifrågasatt vissa kostnadsökningar för klimatstationer och vattenståndsstationer, vilka kostnadsökningar till huvudsaklig del hänföra sig till förslag om viss mindre uppräkningskostnad för arvodena vid nämnda stationer. Då såsom statskontoret framhållit den föreslagna arvodesuppräkningskostnaden — i betraktande särskilt av förberörda, av 1943 år riksdag beslutade höjning av ersättningarna till observatörerna vid vä-

*Departement-
chefen.*

derleksstationerna — synes vara skälig, vill jag förorda att medel anvisas för att möjliggöra densamma. Jag har ej heller något att erinra mot att ett belopp av 2 000 kronor upptages för observatörsarvoden vid ett antal till nyinrättande föreslagna vattenståndsstationer. För klimatstationer och vattenståndsstationer torde alltså i enlighet med vad anstalten förordat böra beräknas 29 600 respektive 22 000 kronor. Då jag vidare anser mig böra tillstyrka, att för observatörsersättningar vid stormvarningsstationer och specialstationer samt för utbildningskurser för observatörer avses respektive 15 500, 4 000 och 1 500 kronor, skulle för nästa budgetår under anslaget till observatörer tarvas en medelsanvisning av $(241\,600 + 29\,600 + 22\,000 + 15\,500 + 4\,000 + 1\,500 =)$ 314 200 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela erforderliga föreskrifter rörande anslagets användning.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Telegramkostnader m. m.

För ifrågavarande ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 75 000 kronor. Från anslaget skola enligt Kungl. Maj:ts beslut den 9 april 1943 bestridas dels telegramkostnader vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt i enlighet med av Kungl. Maj:t därom meddelade bestämmelser, däri inbegripna utgifter för anstaltens förseende med dagliga meteorologiska telegram från Färöarna och Island, dels ock kostnader för radioutsändningar vid anstalten. I detta sammanhang må erinras om att 1943 års riksdag medgivit, att i propositionen nr 354 angående den militära väderlekstjänstens organisation avsedda kostnader för telefonavgifter — vilka kostnader för tiden 1 januari—30 juni 1944 beräknats till 53 000 kronor — finge bestridas från förevarande förslagsanslag.

Härjämte har under första hälften av innevarande budgetår till bestridande av utgifter av ifrågavarande slag från förskottsstaten för försvarsväsendet utanordnats ett belopp av omkring 9 000 kronor.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har — under förmälan att utgifterna för telegramkostnader m. m. under budgetåret 1942/43 uppgått till omkring 113 000 kronor, därvid dock icke medräknats dylika kostnader avseende väderlekstjänsten för luftfarten — föreslagit, att ifrågavarande anslag för budgetåret 1944/45 måtte upptagas med ett från 75 000 till 115 500 kronor förhöjt belopp. Kostnadsstegringen är enligt uppgift direkt avhängig av den väsentliga ökningen av antalet väderleksobservationer.

Anstaltens beräkning av medelsbehovet till telegramkostnader m. m. under nästa budgetår överensstämmer i huvudsak med den beräkning rörande dylika kostnader som framlagts i 1944 års betänkande. Emellertid har anstalten icke ansett sig för närvarande behöva räkna med något belopp för fartygsobservationer, isländska väderleksobservationer och radioutsändningar. Anstaltens kostnadskalkyl, vilken slutar å ett belopp av 158 500 kronor

— varav dock 43 000 kronor förutsatts skola liksom hittills utgå från anslaget till väderlektjänst för luftfarten — har följande utseende.

Svenska väderleksstationer (utom fartygsobservationer)	kronor	123 000
Isobservationer	»	4 000
Stormvarningar	»	6 000
Fjärrskriftsförbindelser	»	25 500

Summa kronor 158 500.

Varken statskontoret eller riksräkenskapsverket har framställt någon erinran mot anstaltens förslag.

Såsom framgår av vad i det föregående anförts är den från anstaltens sida ifrågasatta höjningen av förslagsanslaget till telegramkostnader m. m. för-
Departements-
chefen.
 anledd av den betydande ökning av antalet väderleksobservationer, var-
 om beslut fattades vid 1943 års riksdag. Med hänsyn härtill anser jag mig
 böra biträda anstaltens anslagsäskande, mot vilket statskontoret och riksrä-
 kenskapsverket icke framställt någon erinran. Förevarande anslag torde allt-
 så för nästa budgetår böra uppföras med 115 500 kronor, vilket i förhållande
 till anvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med
 40 500 kronor.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Underhåll av stationer m. m.

För innevarande budgetår är till underhåll av stationer m. m. å riksstaten upptaget ett reservationsanslag av 21 000 kronor, vilket jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 9 april 1943 skall disponeras enligt i huvudsak följande fördelning:

Underhåll av stationer och utrustning	kronor	16 000
Observationer av de högre luftlagren	»	5 000

Summa kronor 21 000.

Å tilläggsstat I till riksstaten för innevarande budgetår har härjämte anvi-
 sats ett reservationsanslag av 20 000 kronor för anskaffande av meteorologisk
 utrustning till observationsstationer för väderlektjänst.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har gjort framställning om ett
 till 36 700 kronor förhöjt anslag till underhåll av stationer m. m. för nästa
 budgetår. Av det äskade anslaget avses liksom hittills 5 000 kronor för ob-
 servationer av de högre luftlagren, medan för underhåll av stationer och ut-
 rustning upptagits 31 700 kronor eller ett 15 700 kronor högre belopp än för
 löpande budgetår.

Beträffande beräkningen av det för underhåll av stationer och utrustning
 erforderliga beloppet har anstalten åberopat följande i 1944 års betänkande
 återgivna kostnadskalkyl.

Observationsstationerna.

Väderleksstationer (130 synoptiska stationer och 40 varningsstationer)	kronor	10 000	
Stormvarningsstationer (45 stormvarningsstationer, 68 anslagstavlor och 30 stormkontrollstationer)	»	6 800	
Klimatstationer (690 nederbördsstationer, 215 temperaturstationer och 21 2:a klass meteorologiska stationer)	»	7 300	
Vattenståndsstationer (13 mareografstationer samt omkring 300 stationer i sjöar och rinnande vattendrag)	»	6 700	
Specialstationer (ett varierande antal stationer för solstrålningsmätningar, agrikultur- och skogsmeteorologiska mätningar m. fl. ändamål)	»	2 500	kronor 33 300

Instrumentutrustningen vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.

Meteorologiska avdelningen	kronor	1 900	
Hydrografiska avdelningen	»	2 000	» 3 900
<hr/> Summa kronor 37 200.			

Anstalten har beträffande förenämnda kostnadsberäkning framhållit, att i fråga om väderleksstationer tillämpats de grunder, som angivits av 1943 års militära väderleksutredning och vilka torde ha godtagits genom 1943 års riksdags beslut. Därest av det framräknade medelsbehovet, 37 200 kronor, liksom hittills ett belopp av 5 500 kronor upptoges under anslaget till väderlektjänst för luftfarten, skulle, enligt vad anstalten anför, under nu förevarande anslag endast behöva beräknas 31 700 kronor för underhåll av stationer och utrustning.

Anstaltens förslag rörande medelsanvisning till underhåll av stationer m. m. har lämnats utan erinran av såväl *statskontoret* som *riksräkenskapsverket*.

*Departements-
chefen.*

Mot anstaltens förslag att för budgetåret 1944/45 under ifrågavarande anslag skulle upptagas ett oförändrat belopp av 5 000 kronor för observationer av de högre luftlagren har jag intet att erinra. Vad angår beräkningen av medelsbehovet för underhåll av stationer och utrustning torde densamma, såvitt gäller väderleksstationer, ansluta sig till de grunder som vid fjolårets riksdagsbeslut rörande den militära väderlektjänstens organisation förutsattes komma att tillämpas i avseende å dylika stationer. Jämväl i övriga delar synes emellertid sagda beräkning böra godtagas. I betraktande av angelägenheten att under de närmaste åren kunna utvinna största möjliga effekt av det nuvarande observationsnätet torde det nämligen vara erforderligt, att medel av årets riksdag ställas till förfogande i sådan omfattning, att de olika observationsstationerna kunna underhållas på ett fullt tillfredsställande sätt samt att såväl stationerna som det centrala organet kunna förses med oundgänglig

utrustning i vad angår moderna instrument o. d. Jag förordar alltså, att för nästa budgetår till underhåll av stationer och utrustning upptages det av anstalten föreslagna beloppet eller 31 700 kronor.

Sammanlagt skulle följaktligen i enlighet med vad jag i det föregående förordat under anslaget till underhåll av stationer m. m. för budgetåret 1944/45 erfordras en medelsanvisning av $(5\,000 + 31\,700 =) 36\,700$ kronor.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Övriga omkostnader.

För övriga omkostnader vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt är för budgetåret 1943/44 uppfört ett förslagsanslag av 56 800 kronor. Kungl. Maj:t har den 9 april 1943 fastställt följande stat för anslagets användning.

Stat.

Utgifter.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	1 500
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	15 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	26 800
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	15 000
5. Övriga utgifter: Biblioteket	»	1 000
Summa kronor		59 300

Särskilda uppbördsmedel.

Försäljning av publikationer.....	kronor	2 500
Nettoutgift kronor		56 800.

Av anslagsposten till expenser må tagas i anspråk förslagsvis 2 700 kronor till bränsle, lyse och vatten samt högst 24 100 kronor till övriga expenser.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har för nästa budgetår föreslagit en medelsanvisning av 79 400 kronor under ifrågavarande omkostnadsanslag. Rörande anstaltens anslagsberäkning må nämnas följande.

Posten *sjukvård m. m.* föreslås höjd med 500 kronor till 2 000 kronor. Såsom skäl för höjningen hänvisas till medelsåtgången för ändamålet, vilken uppgick till 1 900 kronor under budgetåret 1941/42 och 2 200 kronor under budgetåret 1942/43.

På grund av den beslutade ökningen av antalet observationsstationer för väderlekstjänst och med hänsyn jämväl till det trängande behovet av undersökningar rörande isförhållandena i vattendragen har anstalten ansett det ofrånkomligt, att posten *reseersättningar* för nästa budgetår höjes med 5 000 kronor till 20 000 kronor.

Med hänsyn till att medelsåtgången under posten *bränsle, lyse och vatten* för budgetåret 1941/42 och 1942/43 utgjorde 3 300 respektive 3 900 kronor har anstalten föreslagit en uppräkningspost med 600 kronor till 3 300 kronor.

För övriga expenser föreslås en höjning med 11 500 kronor till 35 600 kronor. Till ett belopp av 1 500 kronor beror uppräkningsen på den ökning av byråarbetena, som föranledes av övertagandet av vissa arbetsuppgifter från den militärmeteorologiska avdelningen och utvidgningen av stationsnätet för väderlekstjänst. Under ifrågavarande post har härjämte upptagits en engångskostnad av 10 000 kronor, som erfordras för iordningställande av lokaler för undervisningsändamål och för anskaffning av viss undervisningsmateriel. Förslag om anvisande för nästa budgetår av sistnämnda belopp har framlagts i 1944 års betänkande och där motiverats med hänvisning bland annat till den specialkurs för militära väderleksassistenter som vid 1943 års riksdagsbeslut angående den militära väderlekstjänstens organisation förutsattes skola anordnas under budgetåret 1944/45.

Posten publikationstryck har beräknats höjd med 5 000 kronor till 20 000 kronor. Anstalten har framhållit, att ifrågavarande post under de senaste åren efter hand kunnat nedsättas från 21 000 till 15 000 kronor genom att tryckningen i viss omfattning skjutits på framtiden. Med nuvarande priser betingade emellertid enbart tryckningen av anstaltens årsbok och väderleksbulletinen en kostnad av omkring 16 000 kronor. För tryckning av »Förteckning över Sveriges vattenfall», av ur praktisk eller vetenskaplig synpunkt särskilt viktiga meddelanden samt av instruktioner o. d. borde vidare beräknas ett belopp av 4 000 kronor.

Anslagsposten övriga utgifter: biblioteket samt de särskilda uppbördsmedlen ha upptagits med oförändrade belopp eller alltså med 1 000 respektive 2 500 kronor.

Statskontoret har anfört, att det för iordningställande av lokaler för undervisningsändamål och anskaffning av undervisningsmateriel beräknade beloppet, 10 000 kronor, enligt ämbetsverkets mening icke borde inräknas i posten expenser utan upptagas såsom en särskild post under förevarande anslag.

Riksräkenskapsverket har ansett, att förenämnda engångskostnad å 10 000 kronor ävensom ett i anstaltens förslag under anslaget till väderlekstjänst för luftfarten inräknat belopp å 15 000 kronor, avseende engångskostnader för inrättande av en aerologisk station vid flygväderlekstjänsten i Torslanda, borde upptagas såsom anslagsposter under ett särskilt reservationsanslag, förslagsvis betecknat Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Engångskostnader för väderlekstjänst. Anslagsposterna borde därvid betraktas såsom särskilda reservationsanslag.

Departements-
chefen.

Anstaltens förslag om höjning av omkostnadsposterna sjukvård m. m. samt bränsle, lyse och vatten till 2 000 respektive 3 300 kronor föranleder ej någon annan erinran från min sida än att sistnämnda post tills vidare synes böra begränsas till 3 000 kronor. De ifrågasatta uppräkningsarna av posten reseersättningar med 5 000 kronor samt av posten övriga expenser med 1 500 kronor äro, såsom framgår av vad i det föregående anförts, i huvudsak betingade av de beslut som vid 1943 års riksdag fattades om utökning av antalet väderleksstationer samt om den militärmeteorologiska avdelningens avskiljande från anstalten. Jag förordar därför, att sistnämnda poster för bud-

getåret 1944/45 uppföras med $(15\,000 + 5\,000 =)$ 20 000 kronor respektive $(24\,100 + 1\,500 =)$ 25 600 kronor. Däremot torde, såsom riksräkenskapsverket anmärkt, den för iordningställande av lokaler för undervisningsändamål samt för anskaffande av viss undervisningsmateriel avsedda engångskostnaden å 10 000 kronor icke böra bestridas från ifrågavarande anslag. Sagda belopp, mot vars upptagande i riksstaten för nästa budgetår jag icke har något att erinra, bör i stället, såsom riksräkenskapsverket föreslagit, anvisas å ett särskilt reservationsanslag, benämnt Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Engångskostnader för väderlekstjänst. Till frågan om ytterligare medelsanvisning å sistberörda anslag återkommer jag i det följande.

Med hänsyn till vad anstalten anfört vill jag ej framställa någon erinran mot att anslagsposten publikationstryck höjes med 5 000 kronor till 20 000 kronor. Då under posten övriga utgifter: biblioteket torde böra upptagas oförändrat belopp av 1 000 kronor och då de särskilda uppbördsmedlen för avrundning av anslagssumman synas böra beräknas till 2 600 kronor, skulle medelsbehovet under förevarande omkostnadsanslag för nästa budgetår uppgå till $(2\,000 + 3\,000 + 20\,000 + 25\,600 + 20\,000 + 1\,000 - 2\,600 =)$ 69 000 kronor, vilket i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 12 200 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela närmare föreskrifter rörande anslagets användning.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Särskilda undersökningar: Geofysiska undersökningar i Riksgränsen.

För detta ändamål är för innevarande budgetår upptaget ett anslag av 5 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 9 april 1943 föreskrivit, att anslaget skall disponeras enligt i huvudsak följande fördelning:

Arvoden för observationer	kronor 3 000
Underhåll, utrustning, bränsle, lyse och expenser	» 2 000
Summa kronor 5 000.	

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har föreslagit oförändrad anslagsanvisning för budgetåret 1944/45.

Anstaltens förslag har icke föranlett några särskilda uttalanden av statskontoret och riksräkenskapsverket.

Mot anstaltens förslag om oförändrad medelsanvisning av 5 000 kronor *Departements-*
för nästa budgetår till geofysiska undersökningar i Riksgränsen har jag *chefen.*
intet att erinra. Å Kungl. Maj:t torde få ankomma att i sinom tid meddela närmare bestämmelser rörande dispositionen av anslaget.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Särskilda undersökningar: Väderlekstjänst för luftfarten.

Under denna anslagstitel är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 278 100 kronor. Kungl. Maj:t har den 9 april 1943 fastställt följande stat för anslaget användning (statsliggaren s. 737).

Stat.

Avlöningar.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	kronor	143 900
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	21 800
3. Ersättning för observationer	»	33 400
Summa kronor		199 100

Omkostnader.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	500
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	5 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	47 000
4. Utrustning m. m.	»	26 500
Summa kronor		79 000.

I detta sammanhang må nämnas, att Kungl. Maj:t genom beslut den 26 mars 1943 från förskottsstaten för försvarsväsendet anvisat ett belopp av 25 000 kronor för möjliggörande av dagliga radiosonduppsändningar under innevarande budgetår.

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 331 000 kronor, vilket i förhållande till anvisningen för löpande budgetår skulle innebära en anslagsökning med 52 900 kronor. Beträffande anslagsberäkningen må nämnas följande.

Av det beräknade medelsbehovet, 331 000 kronor, avse 154 300 kronor avlöningar till icke-ordinarie personal, 23 300 kronor rörligt tillägg, 33 400 kronor ersättning för observationer, 500 kronor sjukvård m. m., 5 000 kronor reseersättningar, 48 000 kronor expenser samt 66 500 kronor utrustning m. m.

Ökningen å 10 400 kronor under anslagsposten *avlöningar till icke-ordinarie personal* hänför sig till ett belopp av 1 000 kronor till beräknade löneklassförändringar samt till återstående belopp, eller $(5\,658 + 3\,771 =)$ i runt tal 9 400 kronor, till anstaltens förslag om anställande vid flygväderlekstjänsten i Torslanda av en meteorolog i lönegrad Ex 20 och en laboratorieassistent i Ex 12. Med hänsyn till planerat återupptagande av flygtrafiken vid Torslanda har anstalten förordnat, att ifrågasvarande anslagspost måtte liksom för löpande budgetår provisoriskt upptagas förslagsvis i syfte att möjliggöra för Kungl. Maj:t att lämna medgivande till anställandet av oundgängligen behövligen extra personal. Till avlöningar åt förenämnda båda befattningshavare — en meteorolog och en la-

boratorieassistent — vilka vore behövliga för utförande av dagliga radiosonduppsändningar i Torslanda, borde emellertid enligt anstaltens mening redan nu beräknas särskilda medel. I 1944 års betänkande har framhållits den stora betydelsen av dagliga radiosonduppsändningar ej blott för väderleksförutsägelserna utan även för bedömandet av nedsningsrisken för flygplan och för ballistiska beräkningar vid artilleriverksamheten.

Posten rörligt tillägg har med hänsyn till den föreslagna höjningen av icke-ordinarieposten uppräknats med 1 500 kronor till 23 300 kronor.

Under posterna ersättning för observationer, sjukvård m. m. samt reseersättningar föreslås oförändrade belopp av respektive 33 400, 500 och 5 000 kronor.

Anslagsposten *expenser* är för närvarande uppförd med 47 000 kronor, varav 43 000 kronor avsetts för telegram- och telefonkostnader samt 4 000 kronor för övriga *expenser*. För nästa budgetår beräknas för telegram- och telefonkostnader oförändrat belopp, medan delposten övriga *expenser* ansetts böra höjas med 1 000 kronor till 5 000 kronor. Förevarande anslagspost skulle sålunda enligt anstaltens förslag behöva upptagas med (43 000 + 5 000 =) 48 000 kronor.

Av den i gällande stat uppförda anslagsposten *utrustning m. m.* äro 5 500 kronor avsedda för underhåll av observationsstationer, 3 000 kronor för underhåll av väderleksradiostationer och 18 000 kronor för radiosonduppsändningar. Såsom förut nämnts har härjämte för sistnämnda ändamål från förskottsstaten för försvarsväsendet utgått ett belopp av 25 000 kronor. För budgetåret 1944/45 föreslår anstalten till underhåll av observationsstationer och väderleksradiostationer oförändrade belopp av 5 500 respektive 3 000 kronor. För utförande av dagliga radiosonduppsändningar har, i överensstämmelse med vad som föreslagits i 1944 års betänkande, beräknats dels ett årsanslag av 48 000 kronor och dels ett engångsanslag av 15 000 kronor. Av årsanslaget förutsätts 5 000 kronor skola liksom hittills utgå från anslaget till underhåll av stationer m. m., medan 43 000 kronor — eller samma belopp som, bortsett från nyssnämnda summa å 5 000 kronor, står till förfogande för ändamålet under innevarande budgetår — föreslås skola upptagas under ifrågavarande anslag. Det äskade engångsbeloppet, 15 000 kronor, är avsett för anordnande av lokaler för ballongfyllning och radiomottagning samt för anskaffande av viss utrustning för nämnda lokaler. Enligt anstaltens förslag skulle följaktligen anslagsposten *utrustning m. m.* för nästa budgetår behöva beräknas till (5 500 + 3 000 + 43 000 + 15 000 =) 66 500 kronor.

Statskontoret har icke framställt någon erinran mot anstaltens anslags-
äskande.

Såsom i det föregående vid behandlingen av anslaget till övriga omkostnader för meteorologisk-hydrografiska anstalten anförts har *riksräkenskapsverket* förordat, att det för inrättande av en aerologisk station vid flygväderlekstjänsten i Torslanda beräknade engångsbeloppet å 15 000 kronor borde upptagas under ett särskilt reservationsanslag till Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Engångskostnader för väderlekstjänst.

Med hänsyn till att radiosonduppsändningarna fått en allt större betydelse för väderleksprognosernas avfattande samt för bedömandet av vissa på flygverksamheten inverkan- *Departements-
chefen.*

medel beräknas för anställande från och med nästa budgetår av den ytterligare personal, som kräves för att få till stånd dagliga radiosonduppsändningar vid flygväderlektjänsten i Torslanda. Till avlöningar åt en meteorolog i lönegrad Ex 20 och en laboratorieassistent i Ex 12 torde sålunda i enlighet med vad anstalten föreslagit böra under icke-ordinarieposten upptagas sammanlagt 9 400 kronor. För täckande av ökat medelsbehov till följd av löneklassförändringar erfordras härjämte en höjning av icke-ordinarieposten med 1 000 kronor. Sagda post skulle alltså behöva uppföras med $(143\,900 + 9\,400 + 1\,000 =)$ 154 300 kronor. I syfte att möjliggöra för Kungl. Maj:t att, därest förhållandena under nästa budgetår tillåta ett återupptagande i avsedd utsträckning av flygtrafiken vid Torslanda, lämna medgivande till anställande av sådan extra personal, som kan finnas oundgängligen behövlig, torde icke-ordinarieposten liksom för löpande budgetår böra provisoriskt upptagas förslagsvis. För postens överskridande torde böra krävas Kungl. Maj:ts medgivande. Med hänsyn till vad jag nu anfört bör posten rörligt tillägg uppräknas med 1 500 kronor till 23 300 kronor. Till ersättningar för observationer böra beräknas 33 400 kronor eller samma belopp som i gällande stat.

Vad beträffar omkostnaderna vid flygväderlektjänsten torde, såsom anstalten förutsatt, till sjukvård m. m. samt reseersättningar böra upptagas oförändrade belopp av 500 respektive 5 000 kronor. Mot den föreslagna höjningen med 1 000 kronor till 48 000 kronor av posten expenser har jag intet att erinra. Posten utrustning m. m. föreslås, såsom i det föregående nämnts, höjd till 66 500 kronor eller alltså med 40 000 kronor. Av sistnämnda summa, som helt är avsedd för möjliggörande av dagliga radiosonduppsändningar, beräknas 25 000 kronor — eller samma belopp som för innevarande budgetår utgått från förskottsstaten för försvarsväsendet — till täckande av årskostnader för uppsändningarna samt 15 000 kronor för gäldande av engångskostnader för anordnande av lokaler för ballongfyllning och radiomottagning ävensom för anskaffande av viss utrustning för nämnda lokaler. Jag finner mig böra förorda, att utrustningsposten höjes med det för årskostnaderna beräknade beloppet, 25 000 kronor, och alltså upptages med $(26\,500 + 25\,000 =)$ 51 500 kronor. Däremot kan jag icke tillstyrka, att medel för bestridande av oförmälda engångskostnader beräknas under ifrågavarande anslag. Det för engångskostnaderna äskade beloppet, 15 000 kronor, torde i stället böra upptagas under det av mig i det föregående förordade reservationsanslaget till Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Engångskostnader för väderlektjänst.

Vid bifall till vad jag nu föreslagit skulle för avlöningar vid väderlektjänsten för luftfarten behöva beräknas $(154\,300 + 23\,300 + 33\,400 =)$ 211 000 kronor och för omkostnader $(500 + 5\,000 + 48\,000 + 51\,500 =)$ 105 000 kronor. Anslaget till väderlektjänst för luftfarten bör följaktligen för budgetåret 1944/45 uppföras med $(211\,000 + 105\,000 =)$ 316 000 kronor, vilket jämfört med medelsanvisningen för löpande budgetår innebär en anslagsökning med 37 900 kronor.

Förenämnda reservationsanslag till Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Engångskostnader för väderlektjänst synes med beaktande av vad förut anförts böra upptagas med (10 000 + 15 000 =) 25 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela erforderliga föreskrifter rörande anslaget användning.

Bidrag till seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko.

För seismologiska och magnetiska iakttagelser vid naturvetenskapliga stationen i Abisko är för innevarande budgetår uppfört ett anslag av 8 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 9 april 1943 föreskrivit, att ifrågavarande anslag skall disponeras enligt i huvudsak följande fördelning, dock att anslagsposten till arvode åt observator icke må överskridas:

Arvode åt observator	kronor 4 200
Bränsle och lyse för observatoriet, expenser m. m.	» 1 800
Seismologiska och magnetiska arbeten samt tillfälliga biträden	» 2 000
Summa kronor 8 000.	

Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt har hemställt, att förevarande anslag för budgetåret 1944/45 måtte uppföras med oförändrat belopp av 8 000 kronor.

Statskontoret och riksräkenskapsverket ha icke haft något att erinra mot anstaltens anslagsframställning.

Anslaget till bidrag till seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko synes, såsom anstalten föreslagit, även för budgetåret 1944/45 böra upptagas med 8 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela erforderliga föreskrifter rörande anslaget användning. *Departements-
chefen.*

Hemställan.

Under åberopande av vad i det föregående anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande avlöningsstat för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förlagsvis	kronor 198 900
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..	» 129 900
3. Rörligt tillägg, förlagsvis	» 49 700

Summa kronor 378 500;

dels godkänna följande stat för väderlekstjänst för luftfarten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Stat.

Avlöningar.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	kronor	154 300
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	23 300
3. Ersättning för observationer	»	33 400
Summa kronor		211 000

Omkostnader.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	500
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	5 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	48 000
4. Utrustning m. m.	»	51 500
Summa kronor		105 000;

dels ock för budgetåret 1944/45 under nionde huvudtiteln anvisa

- 1) till Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Avlöningar ett förslagsanslag av kronor 378 500;
- 2) till Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Undersökningar inom hydrografiska avdelningen ett förslagsanslag av kronor 40 000;
- 3) till Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Observatörer ett anslag av kronor 314 200;
- 4) till Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Telegramkostnader m. m. ett förslagsanslag av kronor 115 500;
- 5) till Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamheten i allmänhet: Underhåll av stationer m. m. ett reservationsanslag av kronor 36 700;
- 6) till Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Verksamhet i allmänhet: Övriga omkostnader ett förslagsanslag av kronor 69 000;
- 7) till Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Särskilda undersökningar: Geofysiska undersökningar i Riksgränsen ett anslag av kronor 5 000;
- 8) till Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Särskilda undersökningar: Väderlekstjänst för luftfarten ett förslagsanslag av kronor 316 000;

9) till *Statens meteorologisk-hydrografiska anstalt: Engångskostnader för väderlektjänst ett reservationsanslag* av kronor 25 000;

10) till *Bidrag till seismologiska och magnetiska iakttagelser i Abisko* ett anslag av kronor 8 000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Per Eldin.